

A Magyar Köztársaság nevében!

Az ítéltábla **felperesnek** a dr. Boda Ildikó ügyvéd által képviselt **I.r.** és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztály által képviselt **II.r. alperes** ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Veszprém Megyei Bíróság 3.P.20.403/2010/21. számú ítélete ellen az I.r. alperes részéről 22. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

Í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését pedig megváltoztatja és mellőzi az I.r. alperesnek a felperes javára szóló 95.744,-(Kilencvenötezer-hétszáznegyvennégy) Ft és kamatai megfizetésére kötelezését.

Köteles a felperes megfizetni az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 17.300,-(Tizenhétezer-háromszáz) Ft elsőfokú feljegyzett eljárási illetéket, míg az I.r. alperesnek 15 napon belül 20.000,-(Húszezer)Ft első és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az I.r. alperest arra kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 95.744 Ft-ot és ennek 2006. szeptember 13. napjától járó kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A felperest arra kötelezte, hogy 15 nap alatt a II.r. alperesnek fizessen meg 5.000,-Ft elsőfokú perköltséget. Rendelkezett arról is, hogy ezt meghaladóan a felek viselik a perrel felmerült költségeiket, annak kimondásával, hogy az előlegezett eljárási illeték az államot terheli.

Az indokolásban rögzítette, hogy a felperes **"A"-val** és **"B"-vel** 2003. május 30-án kölcsönszerződést kötött, amelyet közjegyzői okiratba foglaltak. A szerződés 1. pontja szerint a felperes 3.500.000,- Ft kölcsönt adott **"B"-nek** Megállapodtak abban, hogy a kölcsön visszafizetésének biztosítékeként a **"A"** $\frac{1}{4}$ és a **"B"** $\frac{3}{4}$ részben tulajdonát képező, a **helység 1-i ...1 hrsz.** alatt felvett ingatlan teljes egészén a felperest jelzálogjog illeti meg. A

zálogkötelezettek arra is kötelezettséget vállaltak, hogy amennyiben az adós a tartozást nem fizeti meg, túrni fogják, hogy a felperes a követelését a megjelölt ingatlanból kielégítse.

Az adós nem teljesítése miatt a felperes kérelmére a Tatai Városi Bíróság 1204-3/Vh. 41/2004.számon a végrehajtási eljárást végrehajtási záradékkal elrendelte. A végrehajtási záradékon a **helység 1-i ...1** hrszu ingatlan került megjelölésre, de elmaradt annak feltüntetése, hogy **"A"** zálogkötelezett kizárólag ezzel az ingatlannal felel. A végrehajtás során a végrehajtó nem csak a **helység 1-i ...1** hrsz alatti ingatlant, hanem a **helység 1-i ...2** hrsz. alatt felvett, **"A"** tulajdonát képező ingatlant is végrehajtás alá vonta. A felperes ez utóbbi ingatlan tulajdonjogát is megszerezte árverési vétel jogcímén a 2006.február 10. napján kelt földhivatali bejegyzés szerint.

"A" az öt birtokba adásra felhívó végrehajtói felszólítást követően, a Tatai Városi Bíróságon keresetet terjesztett elő a végrehajtás megszüntetése iránt. A 3.P.20.257/2006/8. számú, 2006. szeptember 13. napján kelt és ugyanekkor jogerőre emelkedett ítéletével a bíróság megállapította, hogy a **helység 1-i ...2** hrszu. ingatlan árverési értékesítésére jogszabályba ütköző módon került sor. Elrendelte egyben, hogy a földhivatal a jelen per felperesének nevére az ingatlan tulajdonjogát jegyezze vissza **"A"** javára. A per befejezését követően a felperes a Tatai Városi Bíróságnál kérelmet terjesztett elő a **...2** hrsz. alatt felvett ingatlannal kapcsolatban általa kifizetett 288.308,-Ft visszafizetését kérve. A városi bíróság felhívására az I.r. alperes, illetve a városi bíróság által megkeresett Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara azt közölte, hogy miután a végrehajtási záradékon nem került feltüntetésre, hogy **"A"** kizárólag a **...1** hrszu. ingatlannal felel, a végrehajtó a jogszabályi rendelkezéseknek mindenben megfelelően járt el. A felperes ugyancsak sikertelen kísérletet tett a Tatai Városi Bíróságon tartalmát tekintve végrehajtási kifogásként előterjesztett kérelmét illetően is. A bíróság jogerősen azt állapította meg, hogy a kérelme elkésztett.

A felperes a Ptk.349.§-a szerint előterjesztett keresetében ennek az általa kifizetett 288.308,-Ft-nak a megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Előadta, hogy az I.r. alperest azért nem illeti meg a végrehajtási költség és jutalék, mert a végrehajtás megszüntetésre, a végrehajtási cselekmény megsemmisítésre került, illetve tévesen járt el akkor, amikor olyan ingatlanra foganatosított végrehajtási cselekményt, amely nem lehetett volna a végrehajtás tárgya. A II.r. alperes pedig a felperes álláspontja szerint a végrehajtási záradék kiállítása során tévesen járt el, ezért egyetemlegesen felel az I.r. alperessel.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a Ptk.349.§-ára alapított keresetét nem ítélte alaposnak, mivel a közigazgatási, bírósági, így az önálló bírósági végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősséget a Ptk.339.§ (1) bekezdése szerinti rendelkezéseken túl csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslatot igénybe vette.

Kifejtette, hogy elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes akár a bírósági, akár a végrehajtási eljárásban a rendes jogorvoslatot igénybe vette-e. Megállapította, hogy a végrehajtási záradék kibocsátása után a felperes nem tett kifogást, nem kérte a záradék pontosítását, a végrehajtó cselekményeiről mindannyiszor értesült, az eljárási cselekményeken részt vett, tulajdonjogot is szerzett, de kifogást soha nem terjesztett elő. Miután a felperes a jogszabály szerinti rendes jogorvoslati kérelmet, a végrehajtási eljárás

során kifogást nem, illetve csak késedelmesen terjesztett elő, az alperesekkel szemben a Ptk.349.§-ára alapított keresetét elutasította.

Az I.r. alperest azonban a végrehajtói jutalék címén kifizetett 95.744,-Ft és kamata megfizetésére kötelezte a Ptk.361.§. (1) bekezdése alapján. Ennek indokát abban jelölte meg, hogy a jutalék a végrehajtót csak az eredményes végrehajtás esetén illeti meg. Miután azonban a bíróság jogerős ítéletben állapította meg, hogy a **helység 1-i ...2** hrszu. ingatlan végrehajtására jogszabálysértően került sor és az eredeti állapot helyreállítására került sor, a jutalék összegével a végrehajtóként eljáró I.r. alperes jogalap nélkül gazdagodott.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérve az I.r. alperes terjesztett elő fellebbezést.

Ennek indokolásában kifejtette, hogy a peradatokból tényként állapítható meg, hogy a **...2** hrsz. ingatlan árverés útján történő értékesítésére - melyből eredően a felperesnek a perben érvényesített költségei keletkeztek - a végrehajtási eljárás szabályainak a megtartásával került sor. Ez a végrehajtás mindenben megfelelt a Tatai Városi Bíróság által 1204-3/Vh.41/2004. számon kiállított végrehajtási záradéknak, melyen nem került feltüntetésre, hogy az adós kizárólag a **helység 1-i ...1** hrszu. ingatlannal felel. A végrehajtási eljárásban a felperes, mint végrehajtást kérő, de az adós sem terjesztett elő jogorvoslatot annak ellenére, hogy mindketten tisztában voltak, illetve tisztában kellett lenniük azzal, hogy a végrehajtás alá vont ingatlan nem szolgál fedezetül a tartozásra. Ekként sem az adós, sem a végrehajtási eljárásban végrehajtást kérő felperes sem terjesztett elő kifogást a díjjegyzékkel szemben sem. A Vht. 254.§.(4) bekezdése szerint a végrehajtót jutalék akkor illeti meg, ha az eljárás részben illetve teljes egészében eredményes volt. Miután a perben az ingatlan árverése megtörtént, a felperes - mint végrehajtást kérő - tulajdonjogot is szerzett, a díjjegyzék kiállításra került, mert a végrehajtás eredményes volt. Ezért nem tarthat igényt jogszerűen a jutalék címén kifizetett összegre a felperes. Hivatkozott továbbá a fellebbezésében arra is, hogy a Pp.366.§-ában szabályozott végrehajtás megszüntetése iránti perben is csak a költségek viseléséről kell döntenie a bíróságnak, a jutalék sorsáról nem. Álláspontja szerint ez a jogi szabályozás is azt támasztja alá, hogy a végrehajtói jutalék a végrehajtási eljárás meghatározott szakaszában már a végrehajtási eljárás későbbi sorsától függetlenül megilleti a végrehajtót. Kihangsúlyozta a fellebbezés azt is, hogy ez utóbbi természetesen csak és csakis abban az esetben foghat helyt, ha - miként a perbeli esetben is - a végrehajtó a jutalékhoz a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően jutott hozzá.

Hivatkozott továbbá a felperes felróható magatartására is annak okán, hogy a felperes mindvégig tudta és tudnia is kellett, hogy olyan ingatlanra folyik végrehajtás, amely végrehajtás alá - éppen az általa kötött szerződés alapján - nem vonható.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést az alább kifejtendő indokból alaposnak ítélte.

A Ptk.349.§ (1) és (3) bekezdése értelmében a bírósági eljárásban okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget

igénybe vette. A Ptk. 349.§ (1) bekezdésében szabályozott rendes jogorvoslatnak az önálló bírósági végrehajtó eljárása esetében a Vht. 217.§-a szerinti végrehajtási kifogás minősül. A Ptk.349.§ (1) bekezdése alapján tehát a kártérítési perben a bíróságnak valóban azt kellett vizsgálnia elsődlegesen, hogy a kár okozójaként megjelölt intézkedés vagy mulasztás tekintetében a károsult a kár elhárításához szükséges jogorvoslatot - jelen esetben a végrehajtási kifogást - kimerítette-e. Kiemelendő azonban, hogy a Ptk.349.§ (1) bekezdése szerinti előírása a rendes jogorvoslati eljárás igénybevételének csak akkor foghat helyt, ha a benyújtott jogorvoslat formájában és tartalmában alkalmas lehet az állított jogellenes és kárt is okozó közhatalmi magatartásnak a jogorvoslati eljárás keretében történő korrigálására. Másképpen szólva, ha a végrehajtási kifogásban a károsult annak a konkrét intézkedésnek vagy mulasztásnak az orvoslását kéri, amely miatt károsodott. A felperes a végrehajtási eljárásban valóban nem élt jogorvoslattal. Erre azonban azért nem került sor, mivel a végrehajtási eljárásban erre oka nem volt, hiszen a végrehajtási eljárás az ő érdekeinek mindenben megfelelően zajlott, a végrehajtás során a követelése kielégítést nyert, számára a végrehajtás eredményesen zárult. Ezért nem élt jogorvoslattal a végrehajtónak a 14/1994.(IX.8.) IM.sz. rendelet 21.§-a értelmében az ügy érdemi befejezésekor felszámított munkadíja, költségtérítése és behajtási jutaléka ellenében sem, mivel fel sem merült olyan jogellenes vagy kárt okozó közhatalmi magatartás, amely jogorvoslati eljárásban való korrigálásra szorult volna.

Ezért a perben a Ptk.349.§ (1) bekezdésében írt speciális feltétel (a rendes jogorvoslati eljárás kimerítése) hiánya önmagában nem akadályozta a 349.§ (1) és (3) bekezdésére alapított kártérítési felelősség megállapításának.

A továbbiakban azonban annak vizsgálata szükséges, hogy az I.r. alperes felelőssége a kártérítésnek a Ptk.339.§-ában írt szabályai szerint fennáll-e.

A peres iratokból megállapítható, hogy a Vht-nak az akkor hatályos rendelkezései szerint a végrehajtást a Vht.10.§ b) pontja alapján kibocsátott végrehajtási záradékkal rendelte el a bíróság. A bírósági végrehajtás olyan nemperes eljárás, amely a végrehajtást kérő rendelkezési jogára alapított kérelemmel indul. A végrehajtást kérő joga, de kötelezettsége és felelőssége is, hogy a végrehajtáshoz szükséges adatokat közölje. Ezen adatok egyik csoportja az adós személyére, a másik annak vagyonára vonatkozik. A Vht. általános felhatalmazást ad a végrehajtó számára arra, hogy az adós bárhol fellelhető valamennyi vagyontárgyára (munkabér, ingó, ingatlan) végrehajtást folytasson. Kivéve azt az esetet, amikor a kötelezettség jellege - a dologi adós esetében - határozza meg a végrehajtás alá vonható vagyon körét. Ennek a körülménynek azonban a végrehajtható okiratból ki kell tűnnie.

A perbeli esetben azonban a Tatai Városi Bíróság 1204.3/Vh.41/2004.számú végrehajtási záradéka végrehajtás alá vonható ingatlanként a 4/b. pontban megjelölte a „**helység 1-i** belterület ...**1** hrsz. természetben **Helység 1** ...” alatti ingatlant, de nem a záradék 3/b. pontjánál, ahol annak feltüntetése történik, hogy az adós "vagyonának mely részével vagy milyen meghatározott vagyontárgyakkal felel".

Ennek megfelelően helyesen járt el az I.r. alperes, amikor a dologi kötelezettség feltüntetésének hiányában, a végrehajtási záradéknak megfelelően folytatta a végrehajtást az adós bárhol fellelhető vagyonára. Az I.r. alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a

jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el, ezért kártérítési felelőssége a felperessel szemben nem állapítható meg. Ekként nem tartozik megfizetni a felperesnek a végrehajtói jutalék elsőfokú ítéletben megítélt összegét sem.

Tévedett az elsőfokú bíróság amikor a végrehajtási jutalék 95.744,-Ft-os összegében a Ptk.361.§ (1) bekezdése alapján, a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazásával marasztalta az I.r. alperest. A Ptk. 361.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy aki másnak a rovására jogalap nélkül gazdagodik, köteles az előnyt visszatéríteni. Ez a törvényi rendelkezés olyan másodlagos (szubszidiárius) szabály, amelynek alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a jogvita a felek jogviszonyára irányadó speciális szabályok alapján nem bírálható el. A Ptk. 361.§ (1) bekezdése a felek vagyoni viszonyaiban bekövetkezett, jogilag nem indokolt vagyoni eltolódást feltételez anélkül, hogy a felek között speciális kötelmi viszony lenne, illetve anélkül, hogy jogviszonyuk speciális szabályok szerint elbíráلható lenne.

A végrehajtási eljárást a jogszabályi rendelkezések szerint lefolytató I.r. alperest fogalmilag kizárt a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint a jogszerűen felszámolt jutalék összegében marasztalni. Amennyiben ugyanis annak összegéhez jogszabályi alap nélkül jutott volna hozzá, úgy a Ptk.349.§ (1) és (3) bekezdése alapján tartozna helyt állni. A vele szemben támasztott felperesi követelésnek a fenti indokok miatti megalapozatlansága azonban kizárja a jogalap nélküli gazdagodás szerinti marasztalását is.

Az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek megfelelően az ítéletnek fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érintette, a fellebbezéssel támadott rendelkezését pedig a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

Észlelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú ítélet tévesen rendelkezett a feljegyzett kereseti illetékről, hiszen az ítélet indokolása tévesen tartalmazza azt, hogy a felperes személyes költségmentes, mert ilyen kedvezményben az első és másodfokú eljárásban sem részesült. Ezért a Pp.253.§.(3) bekezdés utolsó fordulata alapján az ítéletábrának a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül rendelkeznie kellett az elsőfokú eljárásban le nem rótt illeték megfizetéséről az 1990. évi XCIII.tv.(Itv.) 62.§.(1) bekezdésére is figyelemmel.

Miután az I.r. alperes a fellebbezésére illetékbélyegben lerótt 7.000,- Ft-ot, ennek összegét és az I.r. alperes jogi képviselte folytán felmerült első és másodfokú perköltséget - így mindösszesen 20.000, Ft Áfával - a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes.

Győr, 2011. február 7.napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Kiadó: